

***Logopedų rengimo programų standartų ir kokybės
Europoje suderinimas:
projekto “NetQues” rezultatai***

lekt. dr. D. Kairienė
2014

- Projektu siekiama pateikti logopedų rengimo ypatumus bei būtiniausias kompetencijas, kurias norėdami kokybiškai ir efektyviai dirbti turėtų įgyti **logopedo kvalifikacijos siekiantys asmenys.**

NetQues projekto uždaviniai:

- pateikti Europos lygmens akademinį ir profesinį logopedo aprašą;
- apibūdinti logopedų rengimo programos tikslus ir rezultatus, kurių turėtų būti siekiama;
- identifikuoti bendrąsias ir specifines-dalykines kompetencijas, kurios turėtų būti plėtojamose logopedų rengimo programose.

65 projekto partneriai atstovaujantys 27 ES šalis bei Lichtenšteiną, Norvegiją ir šalis, siekiančias ES narystės (Islandiją, Turkiją).

Partneriai: akademinės institucijos bei keletas profesinių asociacijų.

Projekto **koordinatorius – CPLOL** (Europos logopedų profesines asociacijas vienijanti ir atstovaujanti organizacija)

Metodologija

- etnografinis požiūris (kultūriniai, kalbų skirtumai, terminologijos skirtumai, švietimo ir sveikatos sistemų, šalies politikos skirtumai - šalių atstovai laikomi savo kultūros ekspertais)
- suvienodinimo metodologija (angl. “*Tuning methodology*”)
- Europos kvalifikacijų sąranga

Metodai: 3 klausimynai: kompetencijos (klausimynas išverstas 24 kalbomis), programos, statistika apie specialistų rengimą.

Ataskaita anglų k., ir ataskaitos santrauka lietuvių k.: <http://www.netques.eu/>

Ataskaitos turinys:

- istorinė perspektyva
- logopedija kaip mokslinė disciplina ir profesija
- NetQues suvienodinimo metodologija
- gairės (būtinausių kompetencijų sąrašas)
- refleksijos ir ateities projektai

Esminės logopedų profesinės kompetencijos

Specialiosios kompetencijos

Praktikos įvairovė

Sutrikimų identifikavimas ir įvertinimas

Intervencijos planavimas ir įgyvendinimas

Prevencija

Tolimesnė profesinė raida ir profesinė etika

Bendrosios kompetencijos

Asmeninės ir tarpasmeninės kompetencijos

Sisteminės kompetencijos

Instrumentinės kompetencijos

- Kompetencijos, kurias turėtų įgyti ir demonstruoti logopedai, siekiantys efektyvios, įrodymais grįstos praktikos, yra kompleksinės, t.y. **reikalaujančios ryšių tarp teorijos ir praktikos**. Nors mokymasis realiose praktinėse situacijose yra integruotas Europoje logopedų rengimo programose, tačiau savarankiško darbo, praktinio mokymosi darbo vietoje apimtis studijų programose ryškiai skiriasi. Vyrauja bendra nuomonė, kad **praktinis mokymasis** yra esminis ir turėtų būti inkorporuojamas į mokymosi procesą.
- Vienu iš svarbiausių tyrimo rezultatų yra laikoma **bendra akademikų, darbdavių ir logopedijos studijų programų absolventų nuomonė** apie svarbiausias specifines-dalykines ir bendrąsias kompetencijas, kurios būtinos norint pradėti dirbti logopedu.
- **Specifinės-dalykinės kompetencijos** yra siejamos su: efektyviu asmenų kalbėjimo, kalbos, komunikacijos ir rijimo sutrikimų vertinimu, diagnoze, įveikimu, prevencija ir konsultavimu (asmenų, turinčių sutrikimų ir jų artimųjų).
- Asmeninės ir tarpasmeninės kompetencijos yra laikomos svarbiausiomis **bendrosioms kompetencijomis**. Nuostatų lygmens, t.y. į žmones orientuoti gebėjimai, tokie kaip empatija ir supratimas, yra esminiai siekiant efektyvių logopedo ir klientų bei kolegų santykių, renkant duomenis apie klientą ir priimant į klientą orientuotus ir klinikinius įrodymais grįstus sprendimus.

- Remiantis tyrimo rezultatais išskiriamos būtinos kompetencijų, kurias turėtų įgyti logopedo kvalifikacijos siekiantis asmuo. Šis kompetencijų aprašas gali būti laikomas ES lygmens bendrais logopedų rengimo standartais, kuriuos kiekvienas logopedas norintis dirbti praktikoje turėtų atitikti.
- Nors logopedas ir įgyja būtinas kompetencijas, yra pripažįstamas kvalifikuotu specialistu, galinčiu savarankiškai dirbti, tačiau svarbu, kad mokymasis visą gyvenimą ir profesinė raida išliktų svarbiu tolimesnės logopedo praktikos komponentu.